

Memoràndum sobre la protecció
de dades personals i la vida privada a les xarxes socials en
Internet, en particular de nens, nenes i adolescents
Memoràndum de Montevideo

II Justícia

Institut d'Investigació per a la Justícia
Investigació duta a terme amb l'ajuda d'una subvenció del Centre
Internacional d'Investigacions per al Desenvolupament i de l'Agència
Canadenca de Desenvolupament Internacional, Ottawa, el Canadà

CONSIDERACIONS GENERALS

La societat de la informació i el coneixement, amb eines com Internet i les xarxes socials digitals, és una oportunitat inestimable per a l'accés i l'intercanvi d'informació, propagació d'idees, participació ciutadana, diversió i integració social, especialment a través de les xarxes socials.

Els nens, nenes i adolescents tenen cada vegada més accés als diferents sistemes de comunicació, els quals els permeten obtenir tots els beneficis que representen, però aquesta situació també ha portat al límit la balança entre l'exercici dels drets fonamentals i els riscos que poden comportar —per a la vida privada, l'honor, el bon nom i la intimitat, entre d'altres— que, així com els abusos dels quals poden ser víctimes —com la discriminació, explotació sexual, pornografia, entre d'altres—, poden tenir un impacte negatiu en el seu desenvolupament integral i la seva vida adulta.

A Amèrica Llatina i el Carib, així com en altres regions, s'estan fent esforços, dins de la diversitat social, cultural, política i normativa existent, per aconseguir consens i racionalitat per tal d'establir un equilibri entre la garantia dels drets i la protecció davant dels riscos en la societat de la informació i el coneixement.

En aquest sentit, podem citar, entre d'altres, els documents més recents: l'Acord que posa fi a la disputa judicial entre el Ministeri Públic Federal del Brasil i Google (d'1 de juliol de 2008); la Child Online Protection Initiative de la Unió Internacional de Telecomunicacions (del 18 de maig de 2009); l'Opinion 5/2009 on online social networking, del Grup Europeu de Treball de l'article 29 (del 12 de juny de 2009); el Report of Findings into the Complaint Filed by the Canadian Internet Policy and Public Interest Clinic (CIPPIC) against Facebook Inc. (del 16 de juliol de 2009).

Les recomanacions que es presenten a continuació són una contribució perquè els diversos actors involucrats de la regió es comprometin amb el tema per estendre els aspectes positius de la societat de la informació i el coneixement, incloent Internet i les xarxes socials digitals, així com prevenir les pràctiques perjudicials que si arriben a arrelar-se seran molt difícils d'invertir, així com els impactes negatius que comporten.

Qualsevol acostament al tema requereix que es considerin dues dimensions. D'una banda, el reconeixement que nenes, nens i adolescents són titulars de tots els drets i, per tant, poden exercir-los en funció de la seva edat i maduresa, a més que les seves opinions han de ser considerades en funció d'aquests aspectes, i per una altra banda, el fet que per la seva particular condició de desenvolupament tenen el dret a una protecció especial en aquelles situacions

que poden resultar perjudicials per al seu desenvolupament i l'exercici dels seus drets.

El dret a la vida privada és un valor que tota societat democràtica ha de respectar. Per tant, per assegurar l'autonomia dels individus, decidir l'abast de la seva vida privada, s'ha de limitar el poder, tant de l'Estat com d'organitzacions privades, de cometre intromissions il·legals o arbitràries en l'esmentada esfera personal. En particular, s'ha de protegir la informació personal de nenes, nens i adolescents sense que afecti la seva dignitat com a persones, ja que ells tenen una expectativa raonable de privacitat en compartir la seva informació en ambients digitals, atès que es troben en un espai privat.

En aquest sentit, es recorda la importància que les nenes, nens i adolescents siguin consultats i les seves opinions siguin tingudes en compte en les mesures que s'implementin en aquesta matèria. La societat civil espera dels agents econòmics la declaració d'adhesió a principis, actituds i procediments que garanteixin els drets dels nens, nenes i adolescents en la societat de la informació i el coneixement.

Pel que fa a l'eradicació de la pornografia infantil a Internet, s'espera un esforç conjunt de tots els actors responsables —governos, policia, proveïdors d'accés i de continguts, societat civil, sector privat— en el pla nacional, regional i internacional per mobilitzar i involucrar un nombre cada vegada més gran d'empreses, organitzacions públiques i de la societat civil.

Per aquestes recomanacions s'han hagut d'explicar les particularitats de gènere i la diversitat cultural que es presenta a Amèrica Llatina i el Carib, així com la varietat de polítiques i de normatives en la manera d'enfrontar-se al fenomen de la societat de la informació i el coneixement, amb especial èmfasi en Internet i les xarxes socials digitals.

Els organismes multilaterals hauran d'incloure en els seus documents, directrius o recomanacions a les nenes, nens i adolescents, com a subjectes especialment protegits i vulnerables respecte del tractament de les seves dades personals. Així mateix, hauran de fer esforços per promoure o enfortir una cultura de protecció de dades en les nenes, nens i adolescents.

Aquestes recomanacions utilitzen com a referent normatiu fonamental la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets del Nen (CDN), instrument ratificat per tots els països de la regió, en el qual es reconeix clarament la responsabilitat compartida dins dels seus àmbits respectius, de la societat i l'Estat, en la protecció de la infància i l'adolescència.

Es parteix de tres consideracions fonamentals: el reconeixement del paper rellevant que té la família, o qui es trobi en situació de tenir cura de les nenes, nens i adolescents en el procés d'educació sobre l'ús responsable i assegurança d'eines com Internet i les xarxes socials digitals i en la protecció i garantia dels seus drets; la necessitat que totes les mesures que es prenguin prioritzin l'interès superior de nenes, nens i adolescents, guardant un equilibri entre les necessitats de protecció contra la vulneració dels seus drets i l'ús

responsable d'aquestes eines que representen formes d'exercici dels seus drets; i, que tot aquell que es beneficiï de qualsevol forma d'Internet i de les xarxes socials digitals és responsable dels serveis que proveeix i, per tant, ha d'assumir la seva responsabilitat en les solucions a la problemàtica que es genera.

RECOMANACIONS PER ALS ESTATS I ENTITATS EDUCATIVES PER A LA PREVENCIÓ I EDUCACIÓ DE NENES, NENS I ADOLESCENTS

Tota acció en matèria de protecció de les dades personals i la vida privada de les nenes, nens i adolescents ha de considerar el principi de l'interès superior i l'article 16 de la CDN, que determina que:

1. "Cap nen no serà objecte d'ingerències arbitràries o il·legals en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'atacs il·legals a la seva honra i a la seva reputació".
2. "El nen té dret a la protecció de la llei contra aquestes ingerències o atacs".

És prioritària la prevenció, "sense deixar de costat un enfocament normatiu i judicial de polítiques", per afrontar els aspectes identificats com a aspectes de risc en la societat de la informació i el coneixement, en especial d'Internet i les xarxes socials digitals, fonamentalment per mitjà de l'educació, considerant la participació activa dels mateixos nens, nenes i adolescents, els progenitors o altres persones que els tinguin a càrrec i els educadors, prenent en consideració com a principi fonamental l'interès superior de nenes, nens i adolescents.

Per això, s'han de prendre en consideració les recomanacions següents:

1. Els Estats i les entitats educatives han de tenir en compte el rol dels progenitors, o qualsevol altra persona que tingui sota la seva responsabilitat la cura de les nenes, nens i adolescents, en la seva formació personal, que inclou l'ús responsable i segur d'Internet i les xarxes socials digitals. És tasca de l'Estat i les entitats educatives proveir d'informació i enfortir capacitats dels progenitors i persones responsables, sobre els eventuais riscos als quals s'enfronten les nenes, nens i adolescents en els ambients digitals.
2. Tota mesura que impliqui control de les comunicacions ha de respectar el principi de proporcionalitat, per tant, s'ha de determinar que la mateixa té com a finalitat la protecció i garantia de drets que és adequada a la finalitat perseguida i que no hi ha cap altra mesura que permeti obtenir els mateixos resultats i sigui menys restrictiva dels drets.
3. S'ha de transmetre clarament a les nenes, nens i adolescents que Internet no és un espai sense normes, impune o sense responsabilitats. Se'ls ha d'alertar perquè no es deixin enganyar amb l'aparent sensació que tot s'hi val, ja que totes les accions tenen conseqüències. Han de ser educats en l'ús responsable i segur d'Internet i les xarxes socials digitals. En particular:

3.1. La participació anònima o l'ús de pseudònims és possible a les xarxes socials digitals. El procés educatiu ha de reflexionar sobre els aspectes positius de l'ús de pseudònims com a mitjà de protecció i un ús responsable que, entre altres coses, implica no utilitzar-los per enganyar o confondre els altres sobre la identitat real. Les nenes, nens i adolescents han de ser advertits sobre la possibilitat que quan creuen que s'estan comunicant o compartint informació amb una persona determinada en realitat pot tractar-se d'una altra persona. Al mateix temps, cal advertir-los que la participació anònima o amb un pseudònim fa possible la suplantació de la identitat.

3.2. En el procés educatiu és necessari emfatitzar el respecte a la vida privada, la intimitat i el bon nom de terceres persones, entre altres temes. És important que les nenes, nens i adolescents sàpiguen que allò que puguin divulgar pot vulnerar els seus drets i els de tercers.

3.3. Els nens, nenes i adolescents han de conèixer que la distribució de continguts prohibits per la regulació local i regional (en especial la pornografia infantil), la persecució (en especial la persecució sexual), la discriminació, la promoció de l'odi racial, la difamació, la violència, entre d'altres, són il·legals a Internet i en les xarxes socials digitals i estan penats per la llei.

3.4. El procés educatiu ha de proveir de coneixement sobre l'ús responsable i segur per part de les nenes, nens i adolescents de les polítiques de privacitat, seguretat i alertes amb les quals compten els instruments d'accés i aquells llocs web en els quals les nenes, nens i adolescents són usuaris freqüents com les xarxes socials digitals.

3.5. S'ha de promoure una política educativa —expressada en termes concordes a l'edat de les nenes, nens i adolescents— que n'inclogui una estratègia informativa i formativa que els ajudi a gestionar les potencialitats i els riscos derivats de la societat de la informació i el coneixement, en especial de l'ús d'Internet i de les xarxes socials digitals.

3.6. Així mateix, s'ha d'informar sobre els mecanismes de protecció i les responsabilitats civils, penals o administratives que existeixen quan es vulneren drets propis o de tercers a la xarxa.

3.7. S'ha d'advertir del perill que suposa l'anomenat robatori i/o suplantació d'identitat que es pot produir en els entorns digitals que indueixen a engany.

3.8. Cal explicar a les nenes, nens i adolescents, amb un llenguatge de fàcil comprensió, l'esperit de les lleis sobre protecció de dades personals i protecció de la vida privada de manera que puguin captar la idea de la importància del respecte a la privacitat de les informacions personals de cada un d'ells i dels altres.

3.9. És necessari educar per a la incertesa sobre la veracitat dels continguts i la validació de les fonts d'informació. S'ha d'ensenyar a les nenes, nens i adolescents a buscar i a discriminar les fonts.

4. Es recomana emfàticament la promoció d'una sostinguda i completa educació sobre la societat de la informació i el coneixement, en especial per a l'ús responsable i segur d'Internet i les xarxes socials digitals, particularment per mitjà de:

4.1. La inclusió en els plans d'estudis, a tots els nivells educatius, d'informació bàsica sobre la importància de la vida privada i de la protecció de les dades personals, i altres aspectes indicats en l'apartat tercer.

4.2. La producció de material didàctic, especialment audiovisuals, pàgines web i eines interactives (com ara jocs en línia) en els quals se'n presentin les potencialitats i els riscos. Aquests materials hauran d'incloure informació sobre els mecanismes de protecció dels drets. La naturalesa d'aquests temes i materials exigeix la participació per part de tots els actors involucrats i la seva discussió per tal de respondre a les particularitats locals i culturals.

4.3. Els docents han d'estar capacitats per facilitar la discussió i posar en el context adequat els avantatges i els riscos de la societat de la informació i el coneixement, i en especial d'Internet i les xarxes socials digitals; per a això poden comptar amb el suport de les autoritats de protecció de les dades personals o de totes les organitzacions que treballin en aquest tema en els diferents països.

4.4. Les autoritats educatives, amb el suport de les autoritats de protecció de dades (on n'hi hagi), el sector acadèmic, les organitzacions de la societat civil, el sector privat i, quan sigui necessari, amb la cooperació internacional han d'assistir els docents i donar-los suport en el treball de les àrees descrites.

5. Les autoritats competents han d'establir mecanismes perquè els centres educatius resolguin els conflictes que es generin com a conseqüència de l'ús d'Internet i les xarxes socials digitals per part de les nenes, nens i adolescents, amb un sentit didàctic, sempre considerant els seu interès superior, sense vulnerar drets i garanties, en particular el dret a l'educació.

RECOMANACIONS PER ALS ESTATS SOBRE EL MARC LEGAL

El marc legal que regula la societat de la informació i el coneixement a la regió —en particular Internet i les xarxes socials digitals— avança lentament en comparació amb el desenvolupament de noves aplicacions i continguts, té una sèrie de buits i conté tensions importants en els valors que l'inspiren i en la forma de protegir els diferents drets. No obstant això, hi ha un nivell de consens en el qual hi ha suficients principis fonamentals i constitucionals per il·luminar les decisions que es prenguin en la matèria.

La creació, reforma o harmonització normativa s'han de fer prenent com a consideració primordial l'interès superior de nenes, nens i adolescents; especialment s'ha de considerar el següent:

6. La protecció de les dades personals requereix el desenvolupament d'una normativa nacional, aplicable en el sector públic i privat, que contingui els drets i principis bàsics, reconeguts internacionalment, i els mecanismes per a la seva aplicació efectiva. Els estats hauran de prendre en especial consideració, en la creació i en el desenvolupament de les esmentades normatives, a les nenes, nens i adolescents.

7. S'ha d'assegurar que qualsevol acció o omissió contra una nena, nen o adolescent considerat il·legal al món real tingui el mateix tractament al món virtual, sempre garantint el seu benestar i la protecció integral dels seus drets.

8. Els estats han de legislar el dret que tenen les nenes, nens i adolescents directament o per mitjà dels seus representants legals, a sol·licitar l'accés a la

informació que sobre si mateixos es troba en bases de dades tant públiques com privades, a la rectificació o cancel·lació de l'esmentada informació quan sigui procedent, així com a l'oposició del seu ús per a qualsevol finalitat.

9. S'ha de desenvolupar una regulació adequada per al funcionament dels centres d'accés a Internet (públics o privats) que pot incloure, per exemple, l'obligació d'utilitzar missatges d'avertència, filtres de contingut, accessibilitat per a les nenes, nens i adolescents, etc.

RECOMANACIONS PER A LA APLICACIÓ DE LES LLEIS PER PART DELS ESTATS

Recentment, molts conflictes o violacions de drets com a conseqüència de difusió de dades personals, invasió de la vida privada, difamacions en Internet i les xarxes socials digitals han arribat als tribunals de justícia. Algunes decisions han mostrat el rol dels jutges per decidir situacions noves amb afecció als principis fonamentals. Tanmateix la proporció de conflictes que tenen un real accés a la justícia és mínima.

Els sistemes judicials tenen un rol molt rellevant a l'hora d'assegurar un bon ús d'Internet i les xarxes socials digitals. Les sancions civils i penals s'han d'aplicar no només per rectificar els drets vulnerats sinó també per enviar als ciutadans i les empreses regles clares sobre la interpretació de les lleis i dels principis fonamentals.

10. S'ha de garantir:

10.1. Que hi hagi processos judicials i administratius senzills, àgils, de fàcil accés i que siguin tramitats amb prioritat per part dels tribunals i autoritats responsables. S'ha d'enfortir l'ús de la responsabilitat civil extracontractual objectiva com a mecanisme regulador per garantir els drets fonamentals en les aplicacions de la societat de la informació i el coneixement, Internet i xarxes socials digitals. Les sancions judicials pels danys derivats tenen l'avantatge de ser una resposta immediata, eficient i capaç de desincentivar els dissenys perillosos. Aquest tipus de responsabilitat civil es fonamenta en l'interès superior dels infants.

10.2. Les decisions que es prenguin en aquesta matèria haurien de tenir la difusió més àmplia possible, utilitzant tècniques d'anonimització que garanteixin la protecció de dades personals.

10.3. Hauria de desenvolupar-se i difondre's una base de dades sobre casos i decisions (errors judicials o resolucions administratives anonimitzades) vinculada a la societat de la informació i el coneixement, en especial a Internet i les xarxes socials digitals, que seria un instrument perquè els jutges puguin apreciar el context nacional i internacional en el qual estan decidint.

11. S'ha d'establir un canal de comunicació que permeti als nens, nenes i adolescents presentar les denúncies que puguin sorgir per la vulneració dels seus drets, en matèria de protecció de dades personals.

12. Fomentar l'establiment d'organismes jurisdiccionals especialitzats en matèria de protecció de dades.

13. Desenvolupar capacitats en els actors jurídics involucrats en matèria de protecció de dades, amb especial èmfasi en la protecció de nenes, nens i adolescents.

RECOMANACIONS EN MATÈRIA DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES

Recordem la necessitat que l'interès superior del nen/a sigui considerat com a principi rector de tota mesura que es prengui en la matèria, particularment en el desenvolupament de polítiques públiques tendents a regular les xarxes socials digitals.

14. Es recomana considerar la implementació de les polítiques públiques següents:

14.1 Establiment de mecanismes de resposta per a atenció a les víctimes d'abusos en la societat de la informació i el coneixement, en especial en Internet o en les xarxes socials digitals. De la mateixa manera s'han d'establir sistemes d'informació perquè les nenes, nens i adolescents que tinguin alguna preocupació pels continguts en Internet o les xarxes socials digitals puguin tenir assessorament i suport ràpid. Per això es poden generar mesures com l'ajuda i denúncia en línia, números telefònics gratuïts, centres d'atenció, etc.

14.2. Elaboració de protocols per canalitzar els continguts il·legals reportats.

15. Hauria d'haver-hi mecanismes regionals i internacionals per compartir la informació reportada per particulars sobre aquests esdeveniments, en temps real, per poder així generar polítiques i mecanismes de protecció de manera prioritària, ja que els riscos que es generen en les xarxes socials digitals són molt dispersos i n'hi ha plena consciència.

16. Promoure accions de sensibilització i divulgació d'informació a través dels mitjans de premsa i de comunicació massiva i les mateixes xarxes socials, entre d'altres, perquè són un vehicle efectiu per fomentar un ús responsable i segur de les eines de la societat de la informació i el coneixement.

17. Promoure el compromís i la participació de les associacions públiques i privades, així com xarxes nacionals de centres d'accés a Internet, on n'hi hagi, per assegurar-ne la participació en la protecció i en les campanyes d'alerta sobre les potencialitats i els riscos d'Internet i les xarxes socials digitals.

18. Impulsar la generació de coneixement especialitzat a fi d'elaborar polítiques públiques adequades. En especial, en el que fa referència als comportaments en línia de nenes, nens i adolescents, se suggereix investigar sobre els rols que aquests juguen en la recepció, producció, emmagatzemament i reproducció de continguts il·legals, les mesures de protecció que ells mateixos desenvolupen, les motivacions individuals i col·lectives dels esmentats comportaments, així com els perills reals als quals s'enfronten en la societat de la informació i el coneixement.

RECOMANACIONS PER A LA INDÚSTRIA

Les empreses que proveeixen els serveis d'accés a Internet i desenvolupen les aplicacions o les xarxes socials digitals s'han de comprometre, de manera decidida en matèria de protecció de dades personals i la vida privada, en particular de nenes, nens i adolescents, a cooperar amb els sistemes de justícia nacionals, desenvolupar campanyes de prevenció i desenvolupament de capacitats, entre altres instruments, mitjançant compromisos o codis de conducta, que han d'incloure:

19. No permetre la recopilació, tractament, difusió, publicació o transmissió a tercers de dades personals, sense el consentiment explícit de la persona concernida. S'ha de restringir l'ús de la informació recollida amb qualsevol altra finalitat diferent de la que en va motivar el tractament, i en especial a la creació de perfils de comportament.

En el cas de nenes i nens s'haurà de considerar la prohibició de tractament de dades personals. En el cas d'adolescents s'haurà de tenir en compte els mecanismes de controls parentals, d'acord amb la legislació de cada país, dels quals s'ha de donar una informació clara.

20. Protegir la vida privada hauria de ser la característica general i per defecte en totes les xarxes socials digitals, bases de dades i sistemes de comunicació, entre d'altres. Els canvis en el grau de privacitat del seu perfil d'usuari que es vulguin realitzar han de ser senzills i sense cap cost.

21. Les regles sobre privacitat de les pàgines web, serveis, aplicacions, entre d'altres, haurien de ser explícites, senzilles i clares, explicades en un llenguatge apropiat per a nenes, nens i adolescents. S'haurà de proveir d'informació sobre els propòsits i finalitats per als quals s'utilitzaran les dades personals, així com les transmissions que es realitzin a tercers. De la mateixa manera s'haurà d'indicar la persona o persones responsables del tractament de la informació.

S'ha d'oferir igualment un enllaç cap als "paràmetres de privacitat" en el moment de la inscripció, contenint una explicació clara sobre l'objecte dels esmentats paràmetres. S'ha de fer accessible igualment un avís sobre el fet que la xarxa social ha preseleccionat els paràmetres, si aquest és el cas, i que poden ser canviats en qualsevol moment, segons les preferències de les nenes, nens i adolescents.

Seria desitjable igualment que es canviïn els "paràmetres per defecte" dels continguts personals, perquè puguin ser únicament accessibles pels amics i les xarxes que l'usuari determini.

22. Tota xarxa social digital ha d'indicar explícitament en la part relativa a la "publicitat" continguda en la seva política de privacitat, sobre els anuncis publicitaris i informar clarament, en especial a nenes, nens i adolescents, sobre el fet que les informacions personals dels perfils dels usuaris s'ocupen d'enviar

publicitat segons cada perfil. S'haurà d'evitar publicitat que no sigui apropiada per a les nenes, nens i adolescents.

23. Tota xarxa social digital ha d'indicar de manera clara la raó que motiva exigir certes dades personals i, en particular, la data de naixement en el moment de la inscripció i la creació d'un compte. S'ha d'explicar, per tant, que la data de naixement exigida té per objecte el poder verificar l'edat mínima permesa per poder crear-se un compte a la xarxa social digital. S'ha d'informar igualment com s'utilitzaran aquestes dades de caràcter personal que cal facilitar de manera obligatòria. La indústria haurà d'implementar mecanismes per a una verificació fidedigne de l'edat de nenes, nens i adolescents per a la creació d'un compte d'usuari i/o accedir a un determinat contingut.

24. Tota xarxa social digital, sistema de comunicació o base de dades hauria de comptar amb formes d'accés a la informació, rectificació i eliminació de dades personals, per a usuaris o no usuaris, prenent en consideració les limitacions de la llei.

Tota xarxa social digital ha d'elaborar una política accessible als usuaris en matèria de conservació de la informació, en virtut de la qual les dades personals dels usuaris que han desactivat el seu compte siguin suprimits totalment dels servidors del servei després d'un període de temps raonable.

Així mateix, s'haurà d'eliminar la informació dels no usuaris, considerant un límit raonable de conservació quan han estat convidats a ser part de les xarxes. Les xarxes socials digitals no han d'utilitzar la informació de no usuaris.

Les dues opcions que permetin desactivar i suprimir els comptes han de ser totalment visibles pels usuaris, que han de poder comprendre què suposa cada opció quant a la gestió per part del servei de les dades contingudes en els esmentats comptes. S'ha d'informar els usuaris de les obligacions de privacitat davant tercers. L'esmentada política ha de ser explícita, clara i visible.

25. S'ha d'impedir la indexació dels usuaris de les xarxes socials digitals per part dels cercadors, llevat que l'usuari hagi optat per a aquesta funció. La indexació d'informació de nenes i nens ha d'estar prohibida en totes les seves formes; en el cas d'adolescents, aquests han d'autoritzar de forma expressa la indexació de les seves dades mínimes.

26. Tota xarxa social digital ha d'establir les mesures necessàries per limitar l'accés per part de tercers que desenvolupen les diferents aplicacions que el servei ofereix (jocs, qüestionaris, anuncis, entre d'altres) a les dades personals dels usuaris quan aquestes no siguin necessàries ni pertinents per al funcionament de les esmentades aplicacions.

La xarxa social ha d'assegurar que els tercers que desenvolupen aplicacions a les seves plataformes únicament podran accedir a les dades personals dels usuaris amb el consentiment exprés d'aquests.

La xarxa social digital s'ha d'assegurar que els tercers desenvolupadors sol·licitin únicament la informació indispensable, pertinent i no excessiva per a l'ús de l'esmentada aplicació.

És igualment important que es prenguin les mesures necessàries per evitar tota comunicació de dades personals d'aquells usuaris que no han decidit expressament per ells mateixos instal·lar alguna aplicació.

27. Aquestes recomanacions s'apliquen al tractament de les dades personals a les xarxes socials digitals encara que els seus domicilis legals siguin fora d'Amèrica Llatina i el Carib. Per facilitar l'accés a la justícia dels usuaris, cada empresa proveïdora de xarxes socials digitals ha de fixar un domicili o representant legal als països en els quals aquesta xarxa social té un ús significatiu o per requisitòria de l'Estat.

Les xarxes socials digitals hauran d'establir un servei eficient i eficaç de suport als usuaris en aquests temes. Aquest suport haurà de ser en les llengües oficials utilitzades al país de l'usuari.

28. Els creadors de pàgines web, serveis, aplicacions, plataformes, entre d'altres, hauran d'establir filtres de seguretat, com a mitjà complementari a l'educació, sensibilització i sanció.

29. La indústria ha d'establir mesures d'índole tècnica i operativa per garantir la seguretat de la informació, en particular la integritat, disponibilitat i confidencialitat.

30. Per a l'eradicació de la pornografia infantil a Internet la indústria —en un esforç conjunt de tots els actors responsables— s'han de comprometre com a mínim a:

30.1. Notificar a les autoritats competents totes les situacions de pornografia infantil detectades en perfils dels usuaris de xarxes socials digitals, perquè sigui possible obrir les investigacions i accions que corresponguin.

30.2. Preservar totes les dades necessàries per a la investigació pel termini mínim de sis mesos o lliurar aquestes dades a les autoritats competents, amb autorització judicial.

30.3. Preservar els continguts publicats per usuaris de xarxes per a altres usuaris de les xarxes socials pel mateix termini, i lliurar aquests continguts a les autoritats públiques, amb la intervenció de l'autorització judicial.

30.4. Complir integralment les legislacions nacionals en relació amb els crims cibernètics practicats pels ciutadans dels respectius països d'Amèrica Llatina i el Carib o per mitjà de connexions a Internet realitzades des de les respectives jurisdiccions nacionals.

30.5. Reformular el servei d'atenció a clients i usuaris per donar una resposta en un temps raonable a totes les reclamacions formulades per correu electrònic o per via postal per les persones perjudicades per la creació de comunitats falses o ofensives.

30.6. Desenvolupar una tecnologia eficient de filtratge i implementació tècnica per impedir la publicació de fotografies i imatges de pornografia infantil en el servei de les xarxes socials digitals.

30.7. Desenvolupar eines com ara línies telefòniques d'ajuda a nenes, nens i adolescents que puguin encaminar les denúncies perquè els funcionaris de l'empresa analitzin, retirin els continguts il·legals i informin les autoritats competents quan continguin indicis de pornografia infantil, racisme o altres crims d'odi, i en preservin totes les proves.

30.8. Retirar els continguts il·lícits, ja sigui mitjançant ordre judicial, o per requeriment de l'autoritat pública competent, preservant les dades necessàries per a la identificació dels autors d'aquests continguts.

30.9. Desenvolupar eines de comunicació amb les autoritats competents, per facilitar la tramitació de les denúncies, formulació de comandes de remoció i preservació de dades.

30.10. Informar adequadament els usuaris nacionals sobre els principals delictes comesos en les xarxes socials digitals (pornografia infantil, crims d'odi, delictes contra l'honra, entre d'altres).

30.11. Desenvolupar campanyes d'educació per a l'ús segur i respectuós de les lleis, d'Internet i les xarxes socials digitals.

30.12. Finançar la publicació de fullets i la seva distribució a nenes, nens i adolescents en escoles públiques, amb informació per a l'ús segur de Internet i les xarxes socials.

30.13. Mantenir un enllaç als llocs de les xarxes socials digitals amb llocs de denúncia o línies de ajuda a nenes, nens i adolescents.

CONSIDERACIONS FINALS

31. Les recomanacions assenyalades per als nenes, nens i adolescents es poden estendre a altres persones (majors d'edat) que per raó de la seva condició personal es trobin en una posició de vulnerabilitat. S'entenen per grups vulnerables tots els relacionats amb les dades sensibles (segons cada legislació nacional) que generalment inclouen treballadors, dissidents, persones amb discapacitat i les seves famílies, immigrants i emigrants, entre d'altres.

32. S'exhorta a tots els actors involucrats a discutir i interpretar les presents recomanacions. De la mateixa manera s'ha de buscar un diàleg constant en aquesta matèria a la llum del present document. De manera especial s'apel·la al compliment de les obligacions dels estats i a la responsabilitat social empresarial per trobar les millors formes d'implementar el present document.

Montevideo, 28 de juliol de 2009

Recomanacions adoptades al Seminari sobre drets, adolescents i xarxes socials a Internet (amb la participació de: Betlem Barnús, Florència Barindeli, Chantal Bernier, Miguel Cillero, José Clastornik, Rosari Duaso, Carlos G. Gregorio, Esther Mitjans, Federico Monteverde, Erick Iriarte, Thiago Tavares Nunes de Oliveira, Lina Ornelas, Leila Regina Paiva de Souza, Ricardo Pérez Manrique, Nelson Remolina, Farith Simon i María José Viega) dut a terme a Montevideo els dies 27 i 28 de juliol de 2009.